täiesti varju talurahva vabastamise ümber keev võitlus; ka ei kirjelda autor üldse G. Merkeli (vt.) ega teiste parandusenõudjate püüdeid. Valitsevais ringkonnis leidis aga B. osavasti ja huvitavalt koostatud teos täielikku tunnustust.

Allg. D. B., LV; H. Prutz, Der Kampf um die Leibeigenschaft in Livland (1916); Recke-Napiersky I; Napiersky, Gesch.-Schr., 54—58. *P. T.*

BREDENBACH, Tilemann, vaimulik, kroonik, sünd. 1526 (?) Emmerich'is (Kleve krahvk.) linnakooli-õpetaja pojana, omandas noorelt *magister artium liberalium* kraadi ja sai 1565 Ingolstadti ülikoolis usuteaduse doktoriks; teotses mitmes kohas katoliku vaimulikuna, nii a.-st 1569 olles Bonni vaimuliku kolleegiumi esimeheks. B. on esinenud agara vaimuliku kirjanikuna, kuid suurima kuulsuse saavutanud oma töö *Historia Belli Livonici quod magnus Moschovitarum Dux contra Livones gessit* kaudu. On arvatud, et töö I trükk a. 1558 Kölnis ilmunud; meie teada pole sellest ühtki eksemplari säilinud. Järgmise 1564. a. Kölnis ilmunud trüki eessõna on alla kirjutatud alles oktoobris 1563. Tõenäolik on, et B. kunagi ise pole Liivimaal olnud, vaid on materjali oma kroonikale saanud Tartu end. kanoonikult Ph. v. Olmenilt. Töö, mis sisaldab palju fantastilist, on koostatud valjus katoliku vaimus. — B. suri a. 1587.

B.-i tööd; Allg. D. B. III. — B.-i peatöö ilmunud ka seerias *Rer. Moscovit. Auctores varii* (Frankfurt, 1600) ja *Hist. Ruth. script. ext.* (1841). *A. R. C.*

BREHM-JÜRGENSON, Paula, kontserdi- ja oratooriumilauljanna, sünd. Järva-Jaani klk. Seliküla koolimajas, õppis oma isa juures vallakoolis, siis Väike-Maarja klk.-koolis (M. Kampmanni ajal) ja viimati Tallinnas. — Laulu õppis B. Dresdenis Julie Hanseni, pärast E. Gersteri ja Th. Behri juures. B. on mitmes oratooriumis esinenud solistina, peale selle peaaegu üle terve kodumaa kontsertinud, siis veel Saksamaal, Soomes, Riias, Peterburis ja Moskvas. — Elab praegu (1926) Tallinnas. *L. N.*

BRENNSOHN, Isidorus, dr. med., sünd. 15. IX 1854 Miitavis, 1875—81 õppinud Tartu ülikooli arstiteaduskonnas, promoveerinud a. 1883 (diss.: Zur Anthropologie der Litauer), töötanud oma erialal Berliinis, Leipzigis, Viinis, alates a. 1885 asub arstina Miitavis. Peale mõne arstiteadusliku töö avaldanud: 1) »Die Aerzte Kurlands v. 1825—1900«, Mitau, 1902; 2) »Die Aerzte Livlands, ein biogr. Lexikon nebst einer histor. Einleitung über das Medizinalwesen Livlands«, Mitau, 1905; 3) »Die Aerzte Estlands v. Beginn der histor. Zeit bis z. Gegenwart« (samuti ajalool. sissejuhatusega), Riga, 1922.

Brennsohn, Aerzte Livl., lk. 118. *R. K.*

BREVERN, Georg v., sünd. 4. VIII 1807; õppis 1827—31 Tartu ülikoolis õigusteadust, omandas sealsamas 1834. a. magistri kraadi väitekirjaga, milles käsitles vabameelses vaimus valitsuse ametnikkude seisukohta riigis. 1835.—37. a. viibis välismaal, reisis Saksamaal, Šveitsis, Itaalias, kus omandas laialise üldhariduse. Oli 1838—39 Liivimaa rüütelkonna asetäitjaks notariks, 1839—44 Eestimaa rüütelkonna sekretäriks. Viimases ametis avaldas B. rohket mõju Eestimaa tolleaegse agraarreformi käsitlusele. Sel puhul asus ta seisukohal, et talupoja maaomandusele rajatud agraarolud kõigutavad rüütelkonna politilist seisukohta, kuna teisest küljest talurahvas olevat kultuuriliselt nii madalal arenemisastmel, et vajab mõisniku eestkostmist nii politiliselt kui tulunduslikult. Seepärast soovitas ta põlisrenti, mida pidas olevais tingimusis sama kasulikuks kui maa eraomandust talupojale, ilma et enesega kaasa tooks seda kahjulikkust mõisnikule, mis viimasele omane. Tema seisukoht pääsiski rüütelkonna komisjonis võidule. — 1844. a. määrati B. ametnikuks keiserliku kantselei 2. osakonda, kuhu jäi kuni 1876. a., selles ametis osa võttes ka Balti provintsiaalõiguse väljaandmisest. 1867. a. nimetati B. senaatoriks, 1876. a. riiginõukogu liikmeks. Suri Berliinis 23. VI 1892. — G. v. B. on avaldanud rea kirjatöid ka vene ajaloost. Kuid eriti agaraks uurijaks oli ta Balti ajaloo alal. Selle kohta avaldas ta uurimusi ja algdokumente Bunge »arhiivis«. Tema tähtsamaks tööks on »Studien zur Geschichte Liv-, Est- und Kurlands. I: Der *liber census Daniae* und die Anfänge der Geschichte Harriens und Wierlands (1219 bis 1244)« mis ilm. a. 1858. See töö sai Vene teaduste-akadeemia poolt Demidovi-auhinna osaliseks. Hiljemini uuris B. ka oma sugukonna ajalugu ja avaldas selle kohta neli köidet uurimusi »Zur Geschichte der Familie Brevern«, mis peale biograafiliste andmete esitavad ka laiema ulatusega materjale. Peale otsese osavõtu toetas B. Balti ajaloo uurimist ka aineliselt.

O. M. Stackelberg, G. v. B., Erinner. aus seinem Leben u. an d. Anfänge d. zweiten Agrarreform in Estland (1907); Ztg. für Stadt und Land 1892, nr. 144. *H. Kr.*

BROCKMANN (Broocmann), **Reiner,** *sen.*, sünd. 1609 Meklenburgis, õppis Hamburgi ja Rostoki ülikoolis usuteadust. 1634. a. peale on B. kreeka keele prof. Tallinna gümnaasiumis, saab a. 1639 Kadrina koguduse õpetajaks ja 1643 praostiks; surn. 29. XI 1647. — B. oli vaimustatud eesti keele pooldaja ja teda peeti oma aja tubliks keeletundjaks. 1. II 1645